

Οι τελευταίες εξελίξεις στη έρευνα υδρογονανθράκων συντηρούν την ελπίδα για καλύτερες ημέρες στην Ελλάδα

Λεόντιος Κ. Πορτοκαλάκης
Μέντορας ΑΛΛΗΛΟΝ
Τοπογράφος Μηχ., M.Sc. μέλος του ΔΣ του ΕΛΙΣΜΕ
[Leontios Portokalakis | LinkedIn](#)

Περίληψη

Η παραγωγή ουσιαστικών αποτελεσμάτων από την έρευνα υδρογονανθράκων στην Ελλάδα έχει καθυστερήσει σημαντικά. Και ενώ από το 2000 δεν έχει γίνει καμμία γεώτρηση, η τελευταία δραστηριότητα από το 2014 με οκτώ σεισμικά προγράμματα δύο και τριών διαστάσεων και κόστους περίπου 100 εκατομ., αναπτρώνει τις ελπίδες ότι και γεωτρήσεις θα γίνουν αλλά και πιθανές ανακαλύψεις υδρογονανθράκων θα προκύψουν. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προκαλεί η δραστηριότητα του κολοσσού της Exxon Mobil στην νοτιοδυτική Κρήτη, που τα συνδυασμένα προγράμματα δυο και τριών διαστάσεων σε εστιασμένη περιοχή, υποδηλώνουν εντοπισμό σημαντικού κοιτάσματος που η αναμενόμενη για το 2026 γεώτρηση αναμένεται να επιβεβαιώσει.

Η έρευνα υδρογονανθράκων στην Ελλάδα από το 1974 μέχρι σήμερα δεν είναι κάτι που θα πρέπει να μας κάνει υπερήφανους, όσον αφορά την σχέση των επενδυμένων κεφαλαίων και του απασχοληθέντος προσωπικού, με τα τελικά πενιχρά αποτελέσματα όπως:

Α. Η ανακάλυψη των κοιτασμάτων του Πρίνου, που με την βοήθεια του ξένου παράγοντα παρήγαγε μέχρι σήμερα περίπου 130 εκατ. βαρέλια και ένα δις. περίπου κυβικά μέτρα φυσικού αερίου.

Β. Δεύτερον η ανακάλυψη ενός μικρού κοιτάσματος υδρογονανθράκων στο Κατάκολο της τάξης των 3-8 εκατ. βαρελιών, που ακόμα παραμένει ανεκμετάλλευτο και

Γ. Τρίτον η ανακάλυψη ενός ακόμη μικρότερου κοιτάσματος φυσικού αερίου στην Επανομή, που το μικρό του μέγεθος δεν μας επιτρέπει να κάνουμε την παραμικρή σκέψη για εκμετάλλευση.

Δ. Δεν θα πρέπει βέβαια να παραγνωρίσουμε την βελτίωση της σχετικής νομοθεσίας του 1976 και 1995 (Ν. 2289/95) που έγινε με την τελευταία επικαιροποίηση και συγκεκριμένα το 2011 με τον νόμο 4001/2011 που έθεσε σύγχρονες βάσεις για την ανακάλυψη και εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων.

Οι περισσότεροι θα αναρωτηθούν, πως είναι δυνατόν με 75.000 χλμ. σεισμικών ερευνών, με 175 γεωτρήσεις μέχρι τώρα να μην έχει ανακαλυφθεί έστω ένα αξιοπρεπές σε μέγεθος κοιτάσμα. Τι φταίει;

Μετά από πενήντα χρόνια οι απαντήσεις προβάλλονται σαφείς μπροστά μας.

Ασταθείς και χωρίς μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και ενιαίο συντονισμό αλληλοσυγκρουόμενες πολιτικές και ενέργειες για αξιοποίηση αυτού του πλούτου.

Πρωτοφανείς γραφειοκρατικές διαδικασίες κράτους και δικαιοσύνης που με τις τεράστιες καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση, έρχονται σε αντίθεση με το πνεύμα της εκμετάλλευσης των πόρων αυτών που απαιτεί ορθολογισμό, σταθερότητα και ταχύτητα.

Πιθανολογούμενα από πολλούς ιδιωτικά συμφέροντα που αν δεν εμποδίζουν τουλάχιστον δεν βοηθούν στην επιτάχυνση της αξιοποίησης.

Και ενώ θα έπρεπε τα πιο πάνω γεγονότα να μας δημιουργούν μια απαισιοδοξία ότι τίποτα δεν γίνεται και με βάση τον νέο προσανατολισμό προς τις ΑΠΕ θα πρέπει να ξεχάσουμε πλέον την προσπάθεια, ξαφνικά και συγκεκριμένα από το 2016 η έρευνα αποκτά ενδιαφέρον που παρά το γεγονός ότι από το 2000 μέχρι τώρα δεν έχει γίνει καμμία γεώτρηση πολλά συνηγορούν ότι αυτό θα γίνει και τα σημάδια που συνηγορούν γι' αυτό είναι ορατά όπως:

Από το 2014 έγινε η προκήρυξη του δεύτερου γύρου παραχωρήσεων εξι ερευνητικών περιοχών καθώς και 20 θαλασσίων τεμαχίων, που οδήγησε στην είσοδο στην χώρα των ξένων πετρελαϊκών εταιριών όπως η Repsol, η Energean, η Total, η Exxon Mobil καθώς και των ΕΛ.ΠΕ Α.Ε (σήμερα Helleniq Energy), στις οποίες παραχωρήθηκαν περιοχές για έρευνα.

Την ίδια περίοδο, παρά τα εμπόδια που παρουσιάζονταν από τις υπερβολικές περιβαλλοντικές ευαισθησίες διαφόρων οργανώσεων, έγινε δυνατή η υλοποίηση ενός σύγχρονου και πρωτοποριακού αεροβαρτομετρικού προγράμματος καθώς και ενός εκτεταμένου γεωφυσικού προγράμματος περίπου 450 χλμ. στην περιοχή της παραχώρησης της Ηπείρου. Με τα δεδομένα αυτά προσδιορίστηκαν με σαφήνεια γεωτρητικοί στόχοι που πιθανόν περιέχουν υδρογονάνθρακες.

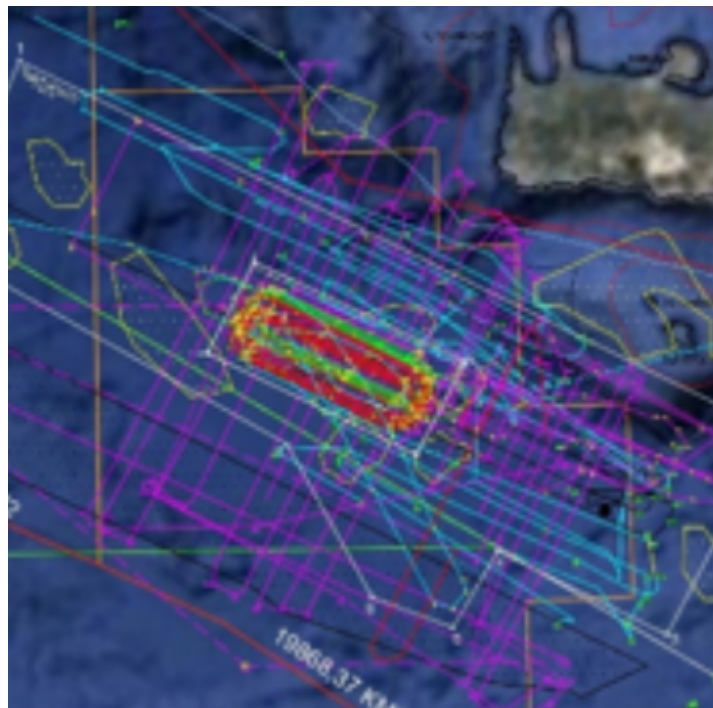
Παρά τις αποχωρήσεις των ξένων εταιριών Total, Repsol από τις παραχωρήσεις με την επίκληση διαφόρων λόγων αλλά κυρίως από τις καθυστερήσεις του Ελληνικού κράτους αλλά και με την αναμόρφωση της έκτασης των θαλάσσιων τεμαχίων στο Ιόνιο και την δυτική Κρήτη ώστε να αποκτήσουν ευρύτερο ενδιαφέρον, κατέστη δυνατόν να παραχωρηθούν θαλασσοτεμάχια στις εταιρίες Energean, Helleniq Energy, Exxon Mobil που αναπτέρωσαν και ενίσχυσαν το ενδιαφέρον, που προς στιγμή κινδύνεψε να μειωθεί.

Με εντυπωσιακό ρυθμό τα τελευταία χρόνια εκτελέστηκαν οκτώ γεωφυσικά προγράμματα σε δύο αλλά και τρεις διαστάσεις,

πλουτίζοντας τις υποθαλάσσιες και όχι μόνον γεωλογικές μας γνώσεις αλλά και συγχρόνως προσδιορίζοντας πετρελαιοπιθανούς στόχους, που οι προβλεπόμενες γεωτρήσεις αναμένεται να επιβεβαιώσουν την ύπαρξη των πολυπόθητων κοιτασμάτων.

Η έρευνα στην παραχώρηση της της Ηπείρου, που μετά την αποχώρηση της Repsol ανέλαβε μόνη της η Energean, προσδιόρισε ήδη την πρώτη θέση της γεώτρησης, που αν δεν υπήρχε η νέα καθυστέρηση από τις περιβαλλοντικές οργανώσεις θα είχε αρχίσει να εκτελείται. Ήδη καθυστερεί και ο επόμενος Οκτώβριος αποτελεί ένα κρίσιμο σημείο, γιατί λήγει και η ερευνητική περίοδος που έχει στην διάθεσή της η εταιρία, και μια δικαστική απόφαση αρνητική θα αναστρέψει όλη την δημιουργούμενη ελπιδοφόρα δυναμική.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προκαλεί η νέα συμπληρωματική σεισμική έρευνα τριών διαστάσεων το 2024 (άσπρο παραλληλόγραμμο σχ.1) και η εστίαση της σε συγκεκριμένη περιοχή εμβαδού 2.000 τετρ. χλμ. (άσπρο μικρότερο πλαίσιο) από την τεράστια έκταση της παραχώρησης των 40.000 τετρ. χλμ. των θαλασσοτεμαχίων της Κρήτης που δεν προβλεπόταν, διότι είχε ήδη προηγηθεί το 2023 λεπτομερής έρευνα δύο διαστάσεων (2D). Το γεγονός αυτό αποδεικνύει ότι οι εταιρίες που έχουν άδεια εκμετάλλευσης της περιοχής (Exxon Mobil, Helleniq Energy), έχουν ήδη εντοπίσει με την προηγούμενη σεισμική διασκόπηση δυο διαστάσεων (2D), ενδιαφέροντες και ίσως σημαντικούς στόχους στην περιοχή αυτή, που η περαιτέρω αυτή έρευνα (3D) όχι μόνον τους ξεκαθαρίζει, αλλά δίνει και την καλύτερη βυθομετρική απεικόνιση του βυθού, που σε αυτά τα μεγάλα βάθη είναι απαραίτητη για την δημιουργία υποθαλάσσιων εγκαταστάσεων που πιθανόν να δημιουργηθούν.

Σχήμα 1: Σεισμικό πρόγραμμα τριών διαστάσεων (3D) της Exxon Mobil στην ΝΔ Κρήτη

Παράλληλα αναμένεται και η εξαγγελία των γεωτρήσεων από τις εταιρίες Energean, Helleniq Energy στα θαλασσοτεμάχια 2, του Ιονίου και της Κυπαρισσίας, αφού ήδη έχει παρέλθει ο χρόνος της επεξεργασίας των σεισμικών δεδομένων που συνελέγησαν.

Η παρουσία και το τελευταία εκδηλωθέν ενδιαφέρον του κολοσσού της πετρελαϊκής εταιρίας Chevron για την περιοχή για σύμπραξη, εάν επιβεβαιωθεί με την συμμετοχή της στις παραχωρήσεις αυτές, θα δώσει μεγαλύτερο βάρος στα επόμενα βήματα.

Τέλος άξια λόγου είναι και η νέα δραστηριότητα στην περιοχή του Πρίνου με την προσπάθεια ανάπτυξης του νεοανακαλυφθέντος μικρού κοιτάσματος στην περιοχή Έψιλον στα δυτικά, στην οποία ήδη

αναπτύσσονται σχετικές εγκαταστάσεις για την εκτέλεση γεώτρησης και την μελλοντική αξιοποίησή του.

Ήδη με το συνολικό αυτό ενδιαφέρον, αναπτερώθηκε ένα πεσμένο ηθικό ετών για την ανακάλυψη και εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων στην χώρα μας και αναμένεται ότι η μελλοντική προβλεπόμενη εκτέλεση τουλάχιστον τεσσάρων γεωτρήσεων, που αναμένεται ότι θα οδηγήσει τουλάχιστον σε μια ανακάλυψη, θα συμβάλλει ώστε η χώρα μας για τα επόμενα είκοσι χρόνια να αλλάξει προσωπείο, με ουσιαστικά κέρδη από την εκμετάλλευση του κοιτάσματος, με την αύξηση της απασχόλησης και με τα οφέλη που θα προκύψουν από τις συνέργειες που θα αναπτυχθούν.

